

Kensukes rike – Michael Morpurgo

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Syftet med läsningen är att utveckla och träna på högläsning, skriva kortare texter, tolka och dra slutsatser, argumentera för en åsikt, skapa inre bilder, vara delaktig i diskussioner och sätta dig in i hur andra tänker.

Läraren reflekterar om Robinsonaden Kensukes rike

Eleverna älskade robinsonaden *Kensukes rike*. Boken är spännande och variationen på arbetsuppgifter kopplade till boken gjorde att ingen hann tröttna. I och med att de flesta lässtrategier återkom med jämna mellanrum, blev eleverna väl förtrogna med de olika strategierna. Roligast tyckte de slutuppgiften var.

Metod och arbetsuppgifter

Den mesta läsningen skedde som högläsning, men vissa kapitel läste/lyssnade eleverna till själva. Vi inledde med att titta på framsidan av boken och eleverna fick en riktad skrivuppgift: Vad tror du boken handlar om? Därefter skrev vi dialoglogg: eleverna bytte iPad med sin bänkgänne och svarade på frågan: Håller du med din kompis? Motivera ditt svar.

Nedan finns en sammanfattning av hur vi arbetade med boken kapitel för kapitel. Aktiviteterna till varje kapitel är markerade med **fet stil**. Tilläggas bör att skolan var med i Läslyftet samtidigt som vi läste Kensukes rike, och vissa idéer kommer därifrån (modulen Samtal om text).

KAPITEL 1 PEGGY SUE

Högläsning av lärare med tankestopp: Text till text, text till själv, text till världen.

Riktad skrivning: Hur skulle du ha reagerat om det var dina föräldrar som berättade nyheten att ni skulle segla jorden runt? Motivera ditt svar. **Leta efter orden** däck, rodret, jolle, koj och vågdal i kapitlet. Välj tre av dem och förklara hur de hänger ihop.

KAPITEL 2: VATTEN, VATTEN ÖVERALLT

Parläsning av kapitel två. Leta efter främmande ord medan ni läser. Därefter jobbar vi vidare i paren med **främmande ord** enligt mallen nedan:

1. Läs meningen före ordet. Läs meningen efter ordet. Vilka ledtrådar får du till vad ordet kan betyda?
2. Vad har ordet för funktion i meningen? T ex: Är det någon som gör något? Är det en sak? Är det ett ord som beskriver hur något ser ut/låter/känns?
3. Försök även svara på följande frågor (OBS; det är inte säkert att det är möjligt att svara på frågorna) Vilka ord i meningen hör ihop? Går det att förstå meningen även om du tar bort ordet? Går det dela upp ordet i flera ord. Hjälper det? Känner du igen ordet från ett annat språk?

Efterföljande **klassrumsdiskussion**.

Individuell uppgifter: Ställ en fråga till Michael. Skriv en sammanfattning av kapitlet med fem meningar.

KAPITEL 3: LOGGBOK.

Innan läsning får eleverna fem ord från kapitel 3: havssulor, Biscayabukten, stiltjebältet, fjällar, förvisad. Prata i par: Kan ni något av orden? (Syfte: att se att ur sitt sammanhang är det inte lätt att förstå främmande ord).

Parläsning av kapitel 3. Leta efter de fem orden (havssulor, Biscayabukten, stiltjebältet, fjällar, förvisad) under läsningen. Diskutera betydelsen av orden. Efterföljande **helklassdiskussion**.

Sokratiska samtal kring frågeställningen: Vem av föräldrarna i Kensukes rike har mest makt, och hur märker man att han/hon har makt? Eleverna diskuterar därefter varandras val av person genom att använda formuleringarna: "Jag håller med...", "Jag håller inte med..." eller "Kan du förklara..."

Halva klassen diskuterar, andra halvan observerar under tiden och antecknar utifrån följande frågor: Fick alla chansen att komma till tals? Hörde du någon som ändrade åsikt på grund av bra argument från en kompis? Märkte du någon som hjälpte en kompis att tänka noga? Ge exempel.

Avslutning av kapitlet görs med **värderingsfrågor**: Michaels mamma blir arg på Michaels pappa för att han riskerar att ramla överbord när han ska rädda Stella. Är djur och människor lika mycket värda? Motivera! Michael måste ta mycket ansvar på resan. Är det rätt att han tar så mycket ansvar? Michaels pappa säger att han tror att Michael kommer att lära sig mer till sjöss än i Apskolan. Fundera på vad du tror att Michael kan lära sig till sjöss som han inte kan lära sig i skolan? Vad lär man sig inte till sjöss som man lär sig i skolan?

KAPITEL 4: GIBBONAPOR OCH SPÖKEN.

Parläsning. Välj ut fem **främmande ord** och diskutera betydelsen.

KAPITEL 5: JAG KENSUKE

Läs personbeskrivningen av Kensuke, och **rita** sedan hur du ser honom. Nästa steg är att **skriva egna personbeskrivningar**. Vi skriver om oss själva i tredje person. För att inspireras tittar vi på en film:

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/3saR4CXlrSs?feature=oembed>

Vi fortsätter arbetet genom att **välja ut ett par meningar** vi är extra nöjda med i våra personbeskrivningar. Dessa läser vi upp i grupper om tre och motiverar valet med ...eftersom...eller ...för att... Övriga elever i gruppen ska ställa minst **en nyfiken fråga** till den som läst sin beskrivning, men också anteckna något som de tar med sig från samtalet, t.ex. vad de lärt sig eller vad de kan använda nästa gång de skriver.

KAPITEL 6: ABUNAI

Högläsning av kapitel 6. Vi **diskuterar** vad en "cliffhanger" är. Tre och tre får eleverna **dramatisera** hur de tror boken fortsätter. Kort övning – hela lektionen är 90 minuter.

KAPITEL 7: ALLT VAD TYSTNADEN SADE

Högläsning av kapitel 7. Vi återkommer till personbeskrivningarna genom att **läsa upp** dem högt för klassen och klassen gissar vem det är som beskrivs.

KAPITEL 8: ALLA DÖDA I NAGASAKI

Högläsning/enskild läsning. **Skriv svar** på följande frågor: Hur gör du när du läser och det går bra att förstå? Hur gör du om det blir svårt att förstå någon text? Vilka råd vill du ge till andra när det blir svårt för dem att förstå en text? Vad kan man behöva för stöd och hjälp när man ska läsa och förstå en ny text? Hur har du fått träna läsförståelse i skolan?

KAPITEL 9: SKÖLDPADDORNAS NATT

Parläsning av kapitel 9. Repetition av **olika typer av frågor**: på raderna, mellan raderna, bortom raderna. **Enskild uppgift**: Skriv tre frågor till texten, en av varje sort.

Diskussion av olika lässtrategier att förstå en text. Vissa strategier använder man innan läsning, andra under eller efter läsning; *Förutspå, Läsa om, Text till text, text till själv, text till världen, Förstå främmande ord, Skapa inre bilder, Ställa frågor till texten (på, mellan och bortom raderna), Sammanfatta, Förenkla, göra om med egna ord.*

KAPITEL 10: APJÄGARNA KOMMER

Högläsning kapitel 10 + efterord. **Slutdiskussion i grupper** om tre utifrån följande frågeställningar: Varför ska man läsa Kensukes rike? Ge två argument! Om du skulle ändra på en sak i boken, vad skulle du då ändra på? Beskriv Kensuke med fem ord! Om du fick träffa författaren, vad skulle du då fråga honom? Säg fem föremål som symboliserar bokens handling. Förklara hur de hänger ihop med handlingen.

Efter läsning: Slutuppgift – Skapa en trailer

I mindre grupper gör eleverna en trailer om boken. Uppgiften:

Nu ska vi "sälja" boken! Du går i årskurs nio. I femman går din lillasyster. Du vill att hon ska börja läsa mer böcker! Själv älskade du Kensukes rike när du gick i femman. Eftersom din svensklärare har sagt att ni ska presentera valfri bok på valfritt sätt, väljer du att göra en trailer om Kensukes rike.

Era riktiga namn måste synas i trailern (till exempel på sista sidan). Minst ett foto från boken måste vara med. Minst ett citat från boken måste vara med. Något slags omdöme måste finnas med (alltså vad ni tyckte om boken).

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.

Betygskriterier*

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter för barn och ungdomar **med mycket gott flyt** och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med **god** säkerhet. Eleven för också **välutvecklade** resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.